

C-760/23. sz. [Shanov]ⁱ ügy**Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemről a Bíróság eljárási szabályzata
98. cikkének (1) bekezdése alapján készített összefoglalás****A benyújtás napja:**

2023. december 8.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Rayonen sad Plovdiv (plovdivi kerületi bíróság, Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. szeptember 28.

Felperes:

„EVN Bulgaria Toplofikatsia” EAD

Alperes:

OZ

Az alapeljárás tárgya

Egy lakás részére történt hőenergia-szolgáltatás megfizetése iránti kereset

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgya és jogalapja

Egy társasház hőenergia-fogyasztásának kiszámítására vonatkozó nemzeti szabályozásnak az EUMSZ 101., EUMSZ 107. és EUMSZ 169. cikkel, a 2006/32 irányelv 13. cikkével és a 2012/27 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével való összeegyeztethetősége; jogalap: EUMSZ 267. cikk.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 1) Ellentétes-e az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

- hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével és az EUMSZ 169. cikkel a létesítményből sugárzott hőenergia költségeinek megfizetése, amennyiben az épület lépcsőházaiban és folyosóin nem működnek radiátorok?
- 2) Ellentétes-e a 2012/27/EU irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével és az EUMSZ 169. cikkel a távfűtés-szolgáltató vállalkozás azon lehetősége, hogy egy nemzeti szabályozás alapján díjat követeljen valamely létesítmény hőfogyasztásáért, ha a hőenergia mennyiségének meghatározására a közigazgatási szervek által kidolgozott olyan képlet alapján kerül sor, amely
- egy tényezőt vezet be annak meghatározására, hogy a létesítmény beépített teljesítménye mekkora hányadot képvisel a fűtőberendezés összteljesítményén belül, anélkül, hogy egyértelmű lenne e tényező képzésének módja;
 - a létesítmény beépített teljesítményét veszi alapul, figyelmen kívül hagyva a ténylegesen beépített teljesítményeket;
 - nem veszi figyelembe a létesítmény hűtőközegének hőmérsékletét;
 - abból indul ki, hogy a létesítmény folyamatosan teljes teljesítménnyel üzemel;
 - nem veszi figyelembe a fűtési rendszerek különböző típusainak (a jelen esetben: Tichelmann) sajátos működési módját, és működési módjukat illetően egyenértékűnek tekinti azokat;
 - automatikusan 19 °C-os átlaghőmérsékletet feltételez a társasházak esetében?
- 3) Ellentétes-e a 2012/27 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével és az EUMSZ 169. cikkel a távfűtés-szolgáltató vállalkozás azon lehetősége, hogy egy nemzeti szabályozás alapján díjat követeljen a melegvízellátásra felhasznált hőfogyasztásáért, ha a hőenergia mennyiségének meghatározására a közigazgatási szervek által kidolgozott olyan képlet alapján kerül sor, amely figyelmen kívül hagyja, hogy a melegvizet milyen hőmérsékletre kell felmelegíteni és így az előfűtők részére szolgáltatni, illetve hogy mekkora mennyiségű hőenergiára van szükség e felmelegítéshez, és amely nem veszi figyelembe, hogy az előfűtők hány köbméter melegvizet fogyasztottak, és amelynek alkalmazása során mindig biztosított, hogy a téli fűtési időszakban kétszer akkora vízmennyiséget számítanak, mint nyáron?
- 4) Ellentétes-e az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról, valamint a 93/76/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK európai parlamenti és

tanácsi irányelv 13. cikkével, a 2012/27 irányelv 9. cikkének (3) bekezdésével és az EUMSZ 169. cikkel a távfűtés-szolgáltató vállalkozás azon lehetősége, hogy egy nemzeti szabályozás alapján az épületrészeknek az épületgépészeti tervek szerinti fűtött légtérfogatával arányos díjat követeljen valamely társasház létesítményének hőfogyasztásáért, anélkül, hogy figyelembe venné a fűtőberendezések műszaki kapacitásának megfelelően az adott lakásban ténylegesen leadott hőenergia-mennyiséget?

Jelentőséggel bír-e e kérdés megválaszolása szempontjából, hogy a nemzeti szabályozás szerint a létesítmény hőenergiája a felhasználók által a teljes hőmennyiségért fizetendő végső összeg (a létesítményből leadott hőenergiaért, a fűtésért és a melegvízért fizetendő összegek együttes összege) kiszámítására szolgáló algoritmus egyik összetevője, minek körében a valamely lakás fűtéséért fizetendő összeget a teljes fűtésienergia-mennyiség (kisebbitendő) és a létesítményből származó hőenergia, a közös tulajdonú épületrészekben belül található radiátorok által leadott hőenergia és a melegvízellátásra felhasznált hőenergia együttes mennyisége (kivonandó) közötti különbség alapján kell kiszámítani?

- 5) Sérti-e az erőfölénnyel való visszaélésnek az EUMSZ 101. cikk szerinti tilalmát és a jogellenes állami támogatások nyújtásának az EUMSZ 107. cikk szerinti tilalmát az olyan nemzeti szabályozás, amely szerint a fogyasztók az egyes lakásoknak ténylegesen leadott hőmennyiség figyelembevétel nélkül az épületrészeknek az épületgépészeti tervek szerinti fűtött légtérfogatával arányosan fizetnek a valamely létesítményből leadott hőenergia szolgáltatásáért[?]

Uniósi jogi rendelkezések és ítélkezési gyakorlat

Az EUMSZ 101. cikk (1) bekezdése, az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése és az EUMSZ 169. cikk (1) bekezdése

Az energia-végfelhasználás hatékonyságáról és az energetikai szolgáltatásokról, valamint a 93/76/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2006. április 5-i 2006/32/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, 13. cikk

Az energiahatékonyságról, a 2009/125/EK és a 2010/30/EU irányelv módosításáról, valamint a 2004/8/EK és a 2006/32/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2012. október 25-i 2012/27/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv, (64) és (65) preambulumbekkezdés, a 9. cikk (1) és (3) bekezdése, 10. cikk

Nemzeti jogszabályi rendelkezések

Zakon za energetikata (az energiáról szóló törvény) a 38a. cikk (1) bekezdése, a 38b. cikk (1) bekezdése, a 125. cikk (3) bekezdése, a 139. cikk (1) bekezdése, a

140. cikk (1) bekezdése, 140a., 141., 142., 150. cikk; a kiegészítő rendelkezések 1. §-ának 1., 16., 27., 37., 38., 39., 50., 57. és 58. pontja

2007. április 6-i 16-334. sz. Naredba za toplonabdyavaneto (a távfűtési szolgáltatásról szóló rendelet), a 38. cikk 1., 2. és 3. pontja, a 49. cikk (1)–(4) bekezdése, az 51. cikk (1) és (2) bekezdése, az 52. cikk (1)–(8) bekezdése, 57., 58. cikk; a kiegészítő rendelkezések 1. §-ának 1., 2a., 3., 8., 12., 13a. pontja, valamint az átmeneti és záró rendelkezések 2. és 3. §-a; az e rendelet 61. cikkének (1) bekezdéséhez kapcsolódó, „A társasházi épületek hőenergia-fogyasztása elosztásának számítási módszere” címet viselő melléklet

A Darzhavna komisija za energijno i vodno regulirane (nemzeti energia- és vízszabályozási bizottság, Bulgária) által 2004. szeptember 30-án elfogadott Pokazateli za kachestvoto na toplonabdyavaneto (a hőenergia-ellátás minőségére vonatkozó mutatók)

Metodika na Darzhavnata komisija za energijno i vodno regulirane za opredelyane na dopustimite razmeri na tehnologichnite razhodi na toplinna energia pri prenos na toplinna energia (a nemzeti energia- és vízszabályozási bizottságnak a hőenergia technológiai költségei ezen energia átvitele során megengedett számításának meghatározására szolgáló módszere)

A tényállás és az eljárás rövid bemutatása

- 1 A felperes arra hivatkozik, hogy az energiáról szóló törvény értelmében vett energiaszolgáltató vállalkozásként engedéllyel rendelkezik hőenergia-termelésre és a hőenergiának az épületek csatlakozási pontjaihoz fűtés és melegvízellátás céljából történő átvitelére.
- 2 Az alperes egy fűtött lakás tulajdonosa, és fogyasztóként köteles havonta megfizetni a felperes általános szerződési feltételei szerint a fűtésszolgáltatásért fizetendő összegeket.
- 3 2018. május 1. és 2020. október 31. között a felperes 519 leva (BGN) értékben szolgáltatott hőenergiát, amelyért nem fizettek. A fizetési késedelem miatt a 2018. július 3. és 2021. április 5. közötti időszakra 78,20 BGN összegű kamatot is kell fizetni.
- 4 Mivel az alperes nem fizette meg a fent említett összegeket, a felperes fizetési meghagyást bocsátott ki, amellyel szemben az alperes mindazonáltal ellentmondást nyújtott be, és így a felperes a nemzeti jog alapján köteles volt követelését a jelen keresettel érvényesíteni.
- 5 Az alperes vitatja a követelést, beleértve a tényleges hőenergia-felhasználást és a hőfogyasztást, a kiszámlázott és elosztott energia pontosságát, a mérőeszközök alkalmasságát és a csatlakozási pont működőképességét, a könyvelési tételek szabályszerűségét és a követelt összegek nagyságát.

- 6 Az alperes véleménye szerint a hőenergia valamely létesítmény tekintetében történő kiszámítására használt képlet sérti az uniós jogot. A szóban forgó időszakban a lakásban ténylegesen egyáltalán nem került sor hőfogyasztásra, mivel a radiátorok nem voltak képesek leadni ezt a hőt, és így az összegeket nem kell megfizetni.
- 7 A bíróság műszaki szakvéleményt szerzett be, amelyben a szakértő megállapította különösen, hogy
- a szóban forgó időszakban működött a csatlakozási pont,
 - a csatlakozási pont közös hőfogyasztásmérője és annak érzékelői megfelelően voltak felszerelve, és a csatlakozási ponton elhelyezett mérők száma és felszerelése megfelelt az előírásoknak,
 - a használt hőfogyasztásmérők jóváhagyott típusúak, metrológiai szempontból bevizsgáltak és kereskedelmi mérésekre alkalmasak voltak,
 - a csatlakozási pontra szállított hőenergia-mennyiséget minden hónap elején megmérték a hőfogyasztásmérővel, minek körében a mérési adatokat a hónap első napján 0 óra 00 perckor olvasták le,
 - a leolvasott mennyiségből levonták a technológiai költségeket, és a különbséget elosztották valamennyi felhasználó között,
 - az elosztásra szabályszerűen és a meghatározott módszer követelményeinek megfelelően került sor.
- 8 Pontosító jelleggel azonban a szakértő a következőket állapította meg:
- a csatlakozási pont rossz állapotban volt, és a hőszolgáltató által megállapított, a csatlakozási ponton fogyasztott hőenergia-mennyiség nem lehet helyes;
 - a csatlakozási ponton elhelyezett hőfogyasztásmérőket a felszerelés során pecséttel látták el, a későbbi leszerelés során azonban pecsét nélkül találtak azokra, ami jogellenes, mivel ez lehetővé teszi a mérőeszköz manipulálását;
 - a szolgáltató által egy köbméter fűtésére meghatározott energiamennyiség fizikailag nem lehet helyes, és túl magas;
 - a szolgáltató által a számításaihoz használt képlet a berendezések olyan hőmérsékletek melletti teljesítményéből indul ki, amelyek elérésére ténylegesen nem kerül sor; azaz a képlet abból indul ki, hogy a berendezés maximális teljesítménnyel üzemel;
 - a kiosztott mennyiség nem fogyasztható el ebben a konkrét ingatlanban.

- 9 A szakértő megállapította, hogy az e módszer szerinti számítások végeredményben ahhoz vezetnek, hogy a hőenergiát nem fogyasztó felhasználók fizetik meg a hőenergiát fogyasztó felhasználók által fizetendő összegek egy részét, mivel a nem fogyasztó felhasználók számlái tartalmazták a hőenergiával kapcsolatban fizetendő költségek egy részét.
- 10 A szakértő megállapításait a felek nem vitatták.

Az alapeljárásban részt vevő felek főbb érvei

- 11 Az alperes teljes egészében kifogásolja a hőenergia-fogyasztás megállapításának módját, és arra hivatkozik, hogy a nemzeti szabályozás nem áll összhangban azzal az uniós jogi követelménnyel, hogy a fogyasztók a tényleges energiafogyasztásukért fizessenek.

Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem indokolásának rövid bemutatása

- 12 A jelen ügyben felmerülő fő kérdések arra vonatkoznak, hogy megengedhető-e a hőfogyasztásnak a nemzeti jogban előírt módszer szerinti megállapítása. A tényleges hőfogyasztás kiszámításánál figyelembe vett több tényező is kétségeket ébreszt a kérdést előterjesztő bíróságban.
- 13 A kérdést előterjesztő bíróság véleménye szerint az e számításra használt képlet nem egyértelmű, és arra kötelezi azt a felhasználót, aki a lakásában nem fogyaszt fűtési energiát, hogy fizessen az energia más felhasználókhoz történő átviteléért. A létesítményből leadott hő kiszámítására szolgáló képlet tervezési feltételek mellett megállapított értékeket vesz figyelembe annak figyelembevétel nélkül, hogy a fűtési rendszereket ténylegesen tervezési feltételek mellett üzemeltetik-e, és hogy ténylegesen milyen feltételek mellett üzemeltetik e rendszereket. Az épületek egyedi jellemzőit, valamint termikus és konstrukciós sajátosságait sem vették figyelembe.
- 14 A 2012/27 irányelv 9. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben az energiafogyasztás mennyisége nem határozható meg pontosan, adott esetben átlátható szabályok állapíthatók meg, és e szabályoknak magukban kell foglalniuk az alábbiakra használt hő és/vagy melegvíz költségei elosztásának módjáról szóló iránymutatásokat is:
- a) használati melegvíz;
 - b) a létesítményből sugárzott és közös használatú területek fűtésére felhasznált hő (amennyiben a lépcsőházakban és folyosókon radiátorok működnek);
 - c) a lakások fűtése.
- 15 A bolgár jogban előírt képlet szerint azonban a fűtési energiát nem használó fogyasztók kötelesek a fűtést használók által megfizetendő összegeket fizetni.

- 16 A kérdést előterjesztő bíróság a szakértő azon megállapítását is figyelembe veszi, hogy a tényleges teljesítmény nem felel meg az épület beépített fűtési teljesítményének. A jelen esetben a fűtőberendezés bemutatott tervéből kiderül, hogy a gyártó maga határozta meg a teljesítményt olyan paraméterek alapján (95 °C-os fűtővíz-hőmérséklet, 70 °C-os elfolyóvíz-hőmérséklet és 20 °C-os környezeti hőmérséklet), amelyek a gyakorlatban nem léteznek. A fűtőberendezés teljesítménye tehát nem azonos a tervezési feltételek mellett meghatározottal, mivel a fűtőberendezést ténylegesen nem a tervezési feltételek mellett üzemeltetik.
- 17 A kérdést előterjesztő bíróság rámutat arra, hogy a „nullás” radiátorokat nem olvassák le. Termosztatikus radiátorszelep rendelkezésre állása esetén bármelyik felhasználó elzárhatja e készülékek hőellátását, ha úgy kívánja. Nem ismert és nem előrelátható, hogy ki és mikor zárja el a radiátorok hőellátását, minek révén jelentősen csökkenhet az a tényleges teljesítmény, amellyel a fűtőberendezés üzemel.
- 18 Az sem egyértelmű, hogy miért feltételezik, hogy a társasházak esetében az átlaghőmérséklet 19 °C, miközben a tervezési feltételeket 20 °C-ot alapul véve számították ki. Ezenkívül nem vették figyelembe a csővezetékek anyagát és annak fűtési paramétereit.